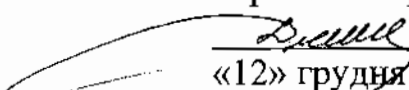

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Допускається до захисту
завідувач кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

 доцент О.О. Драган
«12» грудня 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ АТ «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ
«НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»)

Виконала:

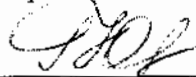
Крикун Олена Віталіївна

(підпис)

Керівник:

доцент Герасименко Ірина Олександрівна

(підпис)

Рецензент:

професор Сокольська Тетяна Вікторівна

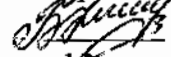
(підпис)

Я, Крикун Олена Віталіївна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Затверджую
гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»

 доцент І.В. Артимонова
«19» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Крикун Олені Віталіївни

Тема: «Управління фінансовими ресурсами підприємства (за матеріалами АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»»).

Перелік питань, що розробляються в роботі: розглянути та узагальнити теоретико-економічну сутність фінансових ресурсів підприємства; з'ясувати функції та джерела формування фінансових ресурсів підприємства; розглянути методичні підходи оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства; провести організаційно-економічну характеристику АТ «НАК «Нафтогаз України»; оцінити фінансовий стан підприємства; проаналізувати ефективність управління формуванням та використанням фінансових ресурсів; визначити критерії оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства; запропонувати та обґрунтувати напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів АТ «НАК «Нафтогаз України».

Вихідні дані: фінансова звітність АТ «НАК «Нафтогаз України».

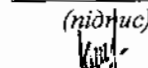
Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник

 доцент І.О. Герасименко
(підпис)

Здобувач

 О.В. Крикун
(підпис)

Дата отримання завдання «21» грудня 2022 року

РЕФЕРАТ

*Крикун О.В. «Управління фінансовими ресурсами підприємства
(за матеріалами АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз
України»)»*

Досліджено та обґрунтовано теоретико-економічну сутність фінансових ресурсів підприємства, функцій та джерел формування фінансових ресурсів, методичні підходи оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства та напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів АТ «НАК «Нафтогаз України».

Використано методи: історико-логічний – для визначення економічної сутності фінансових ресурсів та еволюції поняття; монографічний – для дослідження теоретичних засад формування фінансових ресурсів як основного з економічних методів дослідження фінансової діяльності; методи системного та статистичного аналізу для дослідження впливу ефективного формування фінансових ресурсів та визначення їх місця у сучасній системі управління підприємством; формально-юридичний – для аналізу та з'ясування змісту нормативно-правових актів щодо формування фінансових ресурсів в сучасних умовах; аналітичний – при дослідженні ефективності формування фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, а також методи наукової абстракції, порівняння, аналітичного групування, кількісного та якісного аналізу, а при побудові діаграм та схем – графічні методи.

Встановлено, що ключовим завданням управління формуванням фінансових ресурсів є необхідність вирішення ряду питань пов'язаних з оптимальним співвідношенням власного та залученого капіталу на підприємстві, ефективності використання залученого капіталу та його ціни, впливом джерел формування фінансових ресурсів на фінансове забезпечення підприємства та фінансовий результат.

Зроблено висновок, що досягнення та підтримання найважливіших фінансових пропорцій на достатньому рівні забезпечить оптимізація структури капіталу. Для даного підприємства ефективним є розподіл власних і позикових ресурсів у співвідношенні 50:50, що може бути досягнуте за рахунок проведення відповідних заходів по нарощенню власного капіталу і реструктуризації позикового капіталу. Найбільш оптимальним підходом до фінансування різних груп активів для АТ «НАК «Нафтогаз України» буде компромісний підхід, так як він передбачає формування 100% змінної частини оборотних активів за рахунок короткострокових зобов'язань.

Одержані результати можуть бути використані у розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління фінансовими ресурсами АТ «НАК «Нафтогаз України».

Магістерська робота містить 85 сторінок, 11 таблиць, 15 рисунків, список використаних джерел з 68 найменувань, додатків.

Ключові слова: фінансові ресурси, управління фінансовими ресурсами, структура фінансових ресурсів, фінансовий стан.

ANNOTATION

Krykun O. «Management of financial resources of the enterprise (based on the materials of «Natsionalna aktsionerna kompaniya «Naftohaz Ukrainy» JSC)»

The theoretical and economic essence of the enterprise's financial resources, functions and sources of financial resources formation, methodical approaches to assessing the efficiency of the use of the enterprise's financial resources and directions for increasing the efficiency of the use of financial resources of «Natsionalna aktsionerna kompaniya «Naftohaz Ukrainy» JSC have been studied and substantiated.

The methods used are: historical and logical – to determine the economic essence of financial resources and the evolution; monographic – for researching the theoretical foundations of the formation of financial resources as the main economic method of researching financial activity; methods of system and statistical analysis for researching the impact of effective formation of financial resources and determining their place in the modern enterprise management system; formal and legal – for analysis and clarification of the content of normative legal acts regarding the formation of financial resources in modern conditions; analytical – in the study of the effectiveness of the formation of financial resources of a business entity, as well as methods of scientific abstraction, comparison, analytical grouping, quantitative and qualitative analysis, and in the construction of diagrams and schemes – graphic methods.

It was established that the key task of managing the formation of financial resources is the need to solve a number of issues related to the optimal ratio of own and borrowed capital at the enterprise, the efficiency of the use of the borrowed capital and its price, the influence of the sources of the formation of financial resources on the financial support of the enterprise and the financial result.

It was concluded that the achievement and maintenance of the most important financial ratios at a sufficient level is the optimization of the capital structure. For this enterprise, the distribution of own and loan resources in the ratio of 50:50 is effective, which can be achieved by taking appropriate measures to increase equity capital and restructure loan capital. The most optimal approach to the financing of various groups of assets for «Natsionalna aktsionerna kompaniya «Naftohaz Ukrainy» JSC will be a compromise approach, as it involves the formation of 100% of the variable part of current assets at the expense of short-term liabilities.

The obtained results can be used in the development of practical recommendations for improving the financial resources management system of «Natsionalna aktsionerna kompaniya «Naftohaz Ukrainy» JSC.

The master's thesis contains 85 pages, 11 tables, 15 figures, a list of used sources from 68 names, appendices.

Key words: financial resources, management of financial resources, structure of financial resources, financial condition.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. Теоретико-економічна сутність фінансових ресурсів підприємства.....	7
1.2. Функції та джерела формування фінансових ресурсів підприємства.....	15
1.3. Методичні підходи оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства	25
Висновки до розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ АТ «НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»	
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	32
2.2. Оцінка фінансового стану АТ «НАК «Нафтогаз України»	42
2.3. Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів підприємства	51
Висновки до розділу 2.....	58
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ АТ «НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»	
3.1. Критерії оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства.....	60
3.2. Напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів АТ «НАК «Нафтогаз України»	69
Висновки до розділу 3	78
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	85

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Нафтогаз» змінив свою модель управління бізнесом. 2019. – URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1774106-naftogaz-zminiv-svoyu-modelupravlinnya-biznesom>.
2. Активи, пасиви та фінансовий баланс, або як оцінити фінансовий стан. Грамотність про гроші. 2021. – URL: <https://financer.com/ua/blog/finansovyj-balans-ta-prybutok/>.
3. Баланс (Звіт про фінансовий стан). 2020. – URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/onethematic/15040>.
4. Баланс (Звіт про фінансовий стан). 2022. – URL: <https://report.ligazakon.net/balans/>.
5. Балансова вартість активів. – URL: <https://www.budgetnyk.com.ua/article/415-balansova-vartst-aktivv>.
6. Від видобувної компанії до національної енергетичної платформи: «Нафтогаз» представив стратегію до 2030 року. Економічна правда. 2021. – URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/gazpravda/2021/02/25/671383/>.
7. Нафтогаз стабілізує видобуток: результат 2020-го року вище плану. – URL: <https://ugv.com.ua/uk/page/naftogaz-stabilizue-vidobutok-rezultat-2020-goroku-vise-planu>.
8. Нафтогаз створив дивізіони «Газ» та «Нафта». 2019. – URL: <https://www.naftogaz.com/news/naftogaz-stvoryv-dyviziony-gaz-ta-nafta>.
9. Позиція компанії щодо сталого розвитку. Нафтогаз. – URL: <https://www.naftogaz.com/sustainability>.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 40, с. 365
11. Система корпоративного управління «НАК «Нафтогаз України» потребує вдосконалення. Разумков центр. 2021. – URL: <https://razumkov.org.ua/statti/systema-korporatyvnogo-upravlinnia-nak-naftogaz-ukrainy-potrebuie-vdoskonalennia>.

12. Тенденція падіння газовидобутку в Україні продовжується. Разумков центр. 2021. – URL: <https://razumkov.org.ua/statti/tendentsiia-padinnia-gazovydobutku-v-ukraini-prodovzhuietsia>.

13. У «Нафтогазі» порахували, скільки РФ вкрала українського газу після анексії Криму. Економічна правда. 2020. – URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/02/26/657511/>.

14. Укргазвидобування стабілізує видобуток газу: у грудні 2021 року досягли позитивної динаміки. 2022. URL: <https://www.naftogaz.com/news/ukrgazvydobuvannya-stabilizue-vydobutok-gazu-u-grudni-2021-roku-dosyagly-pozytyvnoi-dynamiky>.

15. Фінансова звітність: окрема фінансова звітність. Нафтогаз України. URL: https://www.naftogaz.com/for_investors?fin=2020.

16. Александрова М.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. // М.М. Александрова, Н.Г. Виговська, Г.Г. Кірейцев. – К.: ЦУЛ, 2014. – 268 с.

17. Бандурка О.М. Фінансово-економічний аналіз / О.М. Бандурка. – Харків: вид.-во ХУВС, 2013. – 311 с.

18. Бершов Д.М. Оцінка ефективності інвестиційних проектів / Д.М. Бершов // Фінанси України. – 2014. – № 9. – С. 52-58.

19. Біла О.Г. Фінанси організацій і підприємств: навч. посіб./ О.Г. Біла, Л.М. Галик, М.М. Дрівко. – Л.: Видавництво ЛКА, 2014. – 112 с.

20. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств / І.О. Бланк. – К.: Ніка-Центр: Ельга, 2016. – 711 с.

21. Бойко С.В. Фінансові ресурси держави як основа для формування доходів державного бюджету. / С.В. Бойко. // Вісник БДАУ. – 2018. – №55. – С. 26-30.

22. Болюх М.А. Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А. Болюх, В.В. Бурчевський, М.І. Горбатюк; За ред. проф. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2016. – 401 с.

23. Буряк Л.Д. Фінансові ресурси підприємства / Л.Д. Буряк // Фінанси України. – 2015. – № 10. – С. 63-74.

24. Буряк П.Ю. Формування і надання інформації про фінансові ресурси підприємства / Ю.П. Буряк // Фінанси України. – №7. – 2016. – С. 23-27.
25. Василик О.Д. Теорія фінансів: [лідр] / О.Д. Василик. – К.: НІОС. – 2020. – С. 76-85.
26. Виговська В.В. Особливості формування капіталу підприємств // Сіверянський літопис. – 2022. – №6. – С. 192-201.
27. Вишивана Б. М. Управління фінансовими ресурсами підприємства / Б.М. Вишивана // Фінанси України. – 2014. – № 10. – С. 82-89.
28. Вовк В.М. Аналіз складу і структури управління фінансовими ресурсами підприємства / В.М. Вовк // Наукові записки. Зб. наук. пр. кафедри економічного аналізу. В. 10., Ч. 1. – Тернопіль: Економічна думка, 2014. – С. 51-53.
29. Вовк В.М. Аналіз фінансових ресурсів підприємства з використанням узагальнюючого показника ліквідності / В.М. Вовк // Економіка: проблеми теорії та практики. Зб. наук. пр. В. 182. Т2. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2013. – С. 405-412.
30. Воробйов Ю.М. Теоретичні основи фінансового капіталу / Ю.М. Воробйов // Фінанси України. – 2016. – № 7. – С. 80-88.
31. Гетьман О. О. Економічна діагностика: навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К. : Центр навчальної літератури, 2017. – 307 с.
32. Гудзь О.Є. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств / Облік і фінанси АПК. – URL: <http://magazine.faaf.org.ua/content/view/492/35/>.
33. Грачова Р.І. Як визначити реальний фінансово-майновий стан свого підприємства / Р.І. Грачова // Дебет-Кредит. – 2015. – №34. – С. 11-14.
34. Дорошенко Т.В. Формування оптимальної структури інвестиційних ресурсів на підприємстві / Т.В. Дорошенко // Фінанси України. – 2014. – № 9. – С. 134-138.
35. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч. посіб./ І.В. Зятковський – К.: Кондор, 2014. – 364 с.

36. Іващенко В.І. Економічний аналіз господарської діяльності // В.І. Іващенко, М.А. Болдох. – К., 2023. – 312 с.
37. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / К.В. Ізмайлова – К.: МАУП, 2015. – 148 с.
38. Карлін М.І. Правові основи підприємництва: Навч. посіб. / М.І. Карлін. – К., Наукова думка, 2015. – 64 с.
40. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2015. – 485 с.
39. Ковальчук С.В. Фінанси. Навч. посіб./ С.В. Ковальчук, І.В. Форкун. – Львів: «Новий світ – 2005», 2016. – 568 с.
40. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: [навч. посіб.] / М.Я. Коробов. – К.: «Знання», КОО, 2014. – 378 с.
41. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і планування: Навч. посіб./ Г.О. Крамаренко. – Д.: Видавництво ДАУБП, 2015. – 224 с.
42. Крикун О.В. Основні передумови ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників «Наукові пошуки молоді у ХХІ столітті» Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту, м. Біла Церква, 16 листопада 2023 р., С. 68-70.
43. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посібник / В.О. Мец. – К.: КНЕУ, 2014. – 132 с.
44. Мерзляк А. Теоретичні аспекти та значення інвестицій у розвитку економіки / А. Мерзляк // Вісник УАДУ при Президентові Укр., – 2016. – №4. – С. 143-156.
45. Налукова Н.І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: сутнісно-аналітичний аспект / Н.І. Налукова // Галицький економічний вісник. – 2021. – №1(30). – С. 166-174.

46. Мних Є.В. Аналіз фінансового стану і фінансових результатів діяльності підприємств: Навч. посібник / Є.В. Мних – К.: НМК ВО, 2016. – 123 с.

47. Опарін В. Фінансові ресурси та суспільний капітал. // Вісник НБУ. – 2015. – № 7. – С. 26-28.

48. Опарін В. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення // Вісник НБУ. – 2016. – №5. – С. 68-72.

49. Петренко Ю.В. Оптимізація джерел фінансових ресурсів підприємств / Ю.В. Петренко // Фінанси України. – 2015. – № 6. – С. 91-96.

50. Пилип'як О.В. Деякі економічні аспекти структурних зрушень інвестицій в основний капітал / О.В. Пилип'як // Фінанси України. – 2017. – № 11. – С. 90-95.

51. Плисак В.Й. Управління ризиком фінансової стійкості підприємства / В.Й. Плисак // Фінанси України. – 2017. №1. – С. 67-72.

52. Плисак В.Й. Зміцнення фінансової сталості підприємства / В.Й. Плисак // Фінанси України. 2016. – №5. – С. 96-98.

53. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств. Підручник / А.М. Поддєрьогін – К.: КНЕУ, 2015. – 460 с.

54. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В.О. Подольська, О.В. Яріш. – К. : Центр навчальної літератури, 2017. – 488 с.

55. Приступа Л.А. Процес управління фінансовими ресурсами підприємства: сутність та складові. Вісник Хмельницького нац. у-ту Т.1. 2015. № 1. С. 134-137.Пройда – Носик Н.Н. Фінансові ресурси підприємства / Н.Н. Пройда – Носик, С.С. Грабарчук // Фінанси України. – 2013. – №1. – С. 96-103.

56. Пройда – Носик Н.Н. Фінансові ресурси підприємства / Н.Н. Пройда – Носик, С.С. Грабарчук // Фінанси України. – 2013. – №1. – С. 96-103.

57. Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент як фактор економічного зростання // Фінанси України – 2014. – № 11. – С. 32-40.

58. Савчук В. Теорія і практика оцінки ефективності інвестицій в Україні / В. Савчук // Економіка України. – 2015. – № 12. – С.19-26.
59. С.І. Самайчук, В.М. Крикунова, Н.С. Танклевська. Фінансовий аналіз: навч. посіб.; ДВНЗ «Херсон. держ. аграр. ун-т». Херсон: ОЛДПЛЮС, 2019. 215 с.
60. Стецюк П.А. Економічна суть фінансових ресурсів / П.А. Стецюк // Фінанси України. – 2017. – №1. – С. 38-44.
61. Сугоняко О.А. Аналіз фінансового стану підприємства і шляхи його оздоровлення // Фінанси України. 2017. – №9. – С. 73-76.
62. Філомоненков О.С. Фінанси підприємств: Навч. посіб./ О.С. Філомоненков – К.: МАУП, 2013. – 268 с.
63. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання / Г.І. Філіна. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 320 с.
64. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2014. – 489 с.
65. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін.; за ред проф. Г.В. Митрофанова. – К.: КНТЕУ, 2012. – 301 с.
66. Шиян Д.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Д.В. Шиян, Н.І. Строченко. – К.: А.С.К., 2015. – 229 с.
67. Шморгун Н.П. Фінансовий аналіз: навч. посібник для студ. вищих навчальних закладів / Н.П. Шморгун, І.В. Головка. – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 525 с.
68. Ястремська О.М. Якість формування фінансової стратегії підприємства / О. М. Ястремська, А. В. Гриньов // Фінанси України. – 2016. – №6. – С.18-22.